

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgra Artura Ulricha pt. „ Użytkownicy domów jednorodzinnych oraz producenci urządzeń grzewczych jako interesariusze przemian energetycznych w Polsce”, napisanej pod naukowym kierownictwem prof. UE Wrocław, dr hab. Anny Cierniak-Emerych.

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia i bibliografii – razem 207 stron.

Wybór tematu rozprawy uważam za trafny. Zalecenia Kongresu Ziemi w Rio, z 1992 wykazywały wyraźnie kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego ba świecie, wyrażającego się maksymą „myśli globalnie, działaj lokalnie”. Niewątpliwie recenzowana rozprawa rozwija ten nurt badań naukowych. Powstała wówczas koncepcja zróżnicowanego rozwoju może być kształtowana na różnych płaszczyznach tj. ekonomicznej, ekologicznej i społeczno-kulturalnej. W ramach płaszczyzny ekonomicznej, wyraźnie badania mają dwa poziomy tj. mikroekonomiczny i makroekonomiczny. Na stronie 5 autor pisze, że w literaturze przedmiotu istnieje luka w zakresie badań dotyczących interesariuszy przemian energetycznych zachodzących w ramach złożonego procesu zróżnicowanego rozwoju energetycznego z punktu widzenia producentów urządzeń grzewczych i użytkowników domów jednorodzinnych. W związku z tym Doktorant w rozprawie stawia dwa pytania badawcze:

1. Jak kształtują się interesy użytkowników domów jednorodzinnych i producentów urządzeń grzewczych w warunkach przemian energetycznych w Polsce zachodniej pod wpływem oddziaływania koncepcji zróżnicowanego rozwoju?
2. Jak zmienia się sposób realizacji interesów użytkowników domów jednorodzinnych i producentów urządzeń grzewczych w warunkach przemian energetycznych w Polsce zachodniej pod wpływem koncepcji zróżnicowanego rozwoju?

Postawienie tych dwóch pytań badawczych, niewątpliwie stanowi zdefiniowanie problemu badawczego, który w rozprawie będzie rozwijany dalej metodami naukowymi.

Rozwijając ten problem badawczy Autor postawiła 6 hipotez badawczych, określił cel nadrzędny i 7 celów szczegółowych.

Właściwie można zaakceptować takie zdefiniowanie problemu badawczego i procedur naukowych rozważania tego problemu metodami naukowymi. Jednakże z mojego punktu widzenia zdecydowanie

lepiej problem badawczy można było zdefiniować za pomocą celu nadrzędnego i 2-3 celów częściowych oraz poprzez postawienie głównej hipotezy naukowej rozprawy oraz 2-3 hipotez pomocniczych (częściowych). Wtedy w rozprawie autor prowadzi badania w sposób bardziej koherentny a nie rozproszony po to aby zweryfikować wszystkie hipotezy badawcze, bądź je sfalsyfikować oraz zrealizować wszystkie cele pracy tj. cel nadrzędny i cele pomocnicze.

Że mam rację świadczy o tym stwierdzenie autora na stronie 6i7, które przywołuje in extenso: „Za nadrzędny cel pracy autor przyjął zidentyfikowanie interesów użytkowników domów jednorodzinnych w kontekście dokonywujących się przemian ergodycznych w Polsce za szczególnym uwzględnieniem gospodarstw, które wykorzystują odnawialne źródła energii. W nawiązaniu do zróżnicowanego rozwoju rozpatrzono przede wszystkim ekonomiczne, środowiskowe i organizacyjne aspekty wykorzystania tych urządzeń. Jednocześnie szczególne znaczenie nadano budowaniu współzależności pomiędzy interesariuszami przemian energetycznych na rynku techniki grzewczej, takimi jak użytkownicy domów jednorodzinnych oraz producenci urządzeń grzewczych.”

Jest to jasne, klarowne, jednoznaczne zdefiniowanie celu rozprawy, którym jest rozwiązanie (zawartego w tym celu) problemu naukowego, który wymaga rozwijania.

Postawienie wcześniej 6 hipotez badawczych i 7 celów szczegółowych, moim zdaniem nie doskonali opisu problemu badawczego ale raczej do „zaciemnia”. Oczywiście jest to moja uwaga polemiczna, bowiem w nauce warsztat badawczy, każdy badać buduje sobie sam i wtedy okaże się czy lepiej poznać rzeczywistość gospodarczą, czy opis tej rzeczywistości jest nietrafny, nie daje możliwości budowy modeli predykcyjnych itp., itd..

Autorskie postawienie celów i hipotez badawczych rozprawy, pozwoliło mu na ukształtowanie struktury rozprawy, którą uważam za trafna i logiczną.

Rozdział 1 pt. „Zróżnicowany rozwój wyzwaniem dla starej energetyki”, poświęcony jest teoretycznej analizie, koncepcji zróżnicowanego rozwoju, jej kategorii modeli, pojęć i definicji zawartych w literaturze przedmiotu, co Anglicki określają mianem „Survey chapter”. W końcowej części tego rozdziału, Doktorant podjął próbę identyfikacji czynników kształtujących przemiany energetyczne w Polsce. Nie mam uwag do tego rozdziału, poza nieco publicystycznym sformułowaniem jego tytułu.

Rozdział 2 pt. „Interesariusze rynku techniki grzewczej” poświęcony został zdefiniowaniu istoty potrzeb interesariuszy rynku techniki grzewczej, we współzależności z realizowaną w gospodarce rynkowej, koncepcją zróżnicowanego rozwoju. Rozdział ten został napisany na dobrym poziomie manualnym.

Rozdział 3, pt. „ Interesy użytkowników domów jednorodzinnych i producentów urządzeń grzewczych w świetle wyników badań empirycznych” poświęcony został analizie oryginalnych wyników badań Autora przeprowadzonych na reprezentatywnych próbach użytkowników domów jednorodzinnych i producentów urządzeń grzewczych. Nie mam uwag do tego kluczowego dla rozprawy rozdziału, który jest bardzo interesujący i wnoszący wkład w rozwój nauk ekonomicznych.

Rozdział 4, pt. „Ekologiczne i ekonomiczne aspekty współzależności na linii producent-użytkownik w świetle przemian energetycznych w Polsce” , został poświęcony analizie współzależności ekonomicznych i ekologicznych pomiędzy producentami techniki grzewczej , a użytkownikami domów jednorodzinnych. Dokonano tutaj identyfikacji czynników przemian energetycznych na linii producent-użytkownik w Polsce, na tle tendencji światowych. Rozdział ten pozwolił Doktorantowi zweryfikować hipotezy badawcze (zrealizować), jak również określić trendy przemian energetycznych.

Jeżeli chodzi o formalną Ocenę rozprawy, to niewątpliwie napisana została ona klarownym językiem, wnioski są jako efekty logicznych czynników, co godne jest podkreślenia. Są jednak w pracy jeszcze błędy literowe, o „dużym ciężarze” gatunkowym,, np. na stronie 172 w przedostatnim akapicie jest (Graczyk, 2016), albo we wstępie jest zdanie, w trzecim akapicie na stronie 4, które brzmi: „w tym celu należy zwiększać wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) aż do momentu kiedy na będą one stanowiły 100% wszystkich źródeł pochodzenia energii.” Pojęcia nie mam co Autor miał na tutaj powiedzieć. Tak nie wolno pisać w pracy naukowej, gdzie czytający musi rozumieć to samo, co napisał piszący. A tutaj „konia z rzędem” temu, kto to zrozumie. Nie mam więcej uwag do przedłożonej mi do recenzji pracy.

Reasumując moje uwagi merytoryczne i formalne, dotyczące tej pracy, pragnę stwierdzić że:

1. Postawiony we wstępie problem naukowy, został rozwiązany metodami naukowymi. Wyniki badań przeprowadzonych w rozprawie przyczyniają się do rozwoju nauk ekonomicznych.
2. Doktorant dopiero buduje swój warsztat naukowy, ale można zauważyć że posiada on już możliwości prowadzenia samodzielnych badań naukowych i kierowania badaniami.
3. Trafnie zostały dobrane naukowe metody badawcze do weryfikacji hipotez badawczych i realizacji celów badawczych. Hipotezy badawcze zostały zweryfikowane pozytywnie.
4. Autor wykazał się bardzo dobrą znajomością literatury i przedmiotu i udowodnił w rozprawie że umie posługiwać się wiedzą i wykorzystywać osiągnięcia nauki do prowadzenia własnych, oryginalnych badań naukowych.

Biorąc to pod uwagę, stwierdzam że rozprawa doktorska mgr. Artura Ulricha spełnia wszystkie wymogi ustawy z 2013 roku, z późniejszymi zmianami o stopniach i tytułach naukowych i stawiam wniosek o dopuszczenie jej do dalszych czynności w przewodzie doktorskim, a przede wszystkim do egzaminów doktorskich i publicznej obrony przed Radą Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Krzysztof Noga". The signature is fluid and cursive, with a large loop at the end.